

Úvod	19
------------	----

Část I.

PROLEGOMENA ANDRAGOGIKY A GERONTAGOGIKY HANDICAPOVANÝCH

1. Význam a výchozí pozice utváření andragogiky a gerontagogiky handicapovaných (AGH)	23
2. Moderní a postmoderní společnost, její problémy vzhledem k handicapovaným a k AGH	28
3. Hodnoty, anomie, situace handicapovaných a AGH	36
4. Vzdělávání jako hodnota a atribut postmoderní doby	45
4.1. Učící se společnost a učící se handicapovaní jako vývojový trend	46
4.2. Pedagogické a rehabilitační myšlení vzhledem k AGH	51
5. Charakteristika a diferenciací dospělých a starých handicapovaných osob	55
5.1. Otázky terminologie, pojmů a pojmosloví	56
5.2. Charakteristika normality a abnormality	57
5.3. Charakteristika defektu a defektivy	58
5.4. Aplikace pojmů aptibilita, disaptibilita, handicap	59
5.5. Speciální potřeby a další nové trendy v charakteristikách handicapovaných	61
5.6. Typologie a diferenciací handicapovaných	64
5.7. Hlavní skupiny dospělých a starých handicapovaných osob z hlediska AGH	67
5.7.1. Hledisko věkové struktury handicapovaných	68
5.7.2. Hledisko hlavních skupin handicapovaných	75
5.7.3. Specifika kategorizace handicapů z hlediska AGH	77
6. Kvality života, specifické potřeby a služby pro handicapované (H) osoby v dospělosti a stáří	81
6.1. Kvality života a jejich rozčlenění	81
6.2. Podmínky formování osobnosti handicapovaných	84
6.3. Chování, motivace, potřeby, zájmy a postoje handicapovaných	86
6.4. Akceptace vady a formy vyrovnávání se s náročnými životními situacemi	92
6.5. Komplexní zabezpečování potřeb handicapovaných	93
6.5.1. Pasivní formy péče o handicapované	95
6.5.2. Aktivní formy zabezpečení a podpora postižených	96
6.6. Pedagogická intervence a specifické služby pro handicapované	96

7. Vývoj a význam andragogiky handicapovaných (AH)	100
7.1. Obecné poznámky k vývoji péče o H a k difuznímu vývoji AH	100
7.2. Hledání komponent soudobého modelu AH	104
7.3. Význam AH	106
8. Možnosti systému AH	108
8.1. Paradigmata a pluralita systémů AH	108
8.1.1. Paradigmata - pojem a význam	108
8.1.2. Rozdíl paradigmatu a teoretického systému	111
8.1.3. Paradigma KSP a paradigma AH - aktuálnost změn	111
8.1.4. Nespecifické faktory změn paradigmat KSP a AH	114
8.1.5. Specifické faktory změn paradigmat a systému KSP a AH	115
8.1.6. Paradigmata AH	116
8.2. Charakteristika, definice, hlavní kategorie a pojmy komprehenzivní andragogiky handicapovaných (KAH)	124
8.2.1. Charakteristika a definice KAH	124
8.2.2. Hlavní kategorie a pojmy KAH	127
8.3. Systém a subsystémy KAH	128
8.4. Vztahy KAH k jiným vědním oborům	133
9. Specifické fenomény referenčního pole komprehenzivní andragogiky handicapovaných (KAH)	137
9.1. Rehabilitace a její vztah ke KAH	137
9.1.1. Charakteristika komprehenzivní rehabilitace a jejich složek ..	137
9.1.2. Pedagogická rehabilitace (PeR)	141
9.1.3. Vztah PeR a KAH	143
9.2. Reeducace jako specifický fenomén KAH	144
9.3. Kompenzace jako specifický fenomén KAH	146
9.4. Integrace a segregace z hlediska KAH	147
9.4.1. Definice a charakteristika integrace	148
9.4.2. Hlavní způsoby realizace integrace	152
9.4.3. Stratifikace a hierarchie cílů a programů andragogické integrace	154
9.5. Kultura, výchova a vzdělávání dospělých handicapovaných osob	160
9.5.1. Kultura, kulturologie a kulturní antropologie	160
9.5.2. Minoritní kultura handicapovaných	164
9.5.3. Enkulturační a KAH	166
10. Principy KAH	166
10.1. Pojem principů a jejich aplikace v KAH	166
10.2. Přehled principů KAH	167
10.2.1. Princip cílevědomého postupu a jednání	167
10.2.2. Princip pohody, vyrovnanosti racionality a emotivity, přiměřenosti a prevence stresů	167
10.2.3. Princip respektování potřeb handicapovaných, plurality a komprehenzivity andragogického působení	168

10.2.4.	Princip aktivity, samostatnosti, asertivity a emancipace	168
10.2.5.	Princip uplatňování reedukačních a kompenzačních postupů, technických podmínek a marketingu andragogických služeb	168
10.2.6.	Princip komplementarity individuálního a skupinového přístupu	169
10.2.7.	Princip dominance a komplementarity úkolů, prostředků a institucionalizace	169
10.2.8.	Princip integrace, partnerství, podpory a solidarity	170
10.2.9.	Princip humanity a respektování lidské důstojnosti handicapovaných	170
10.2.10.	Princip jednoty výchovně vzdělávacího, rehabilitačního a sociálního působení	171
10.2.11.	Princip subsidiarity a participace	171
11.	Procesy v KAH	171
11.1.	Obecná charakteristika	171
11.2.	Společné a rozdílné znaky makroprocesu edukace a rehabilitace handicapovaných	173
11.3.	Proces edukace a rehabilitace u handicapovaných od narození	176
11.4.	Mikroprocesuální jevy v KAH	177
12.	Problémy kurikula v KAH	178
12.1.	Pojem a kontexty kurikula	178
12.2.	Projekty v kurikulu KAH	183
12.2.1.	Edukačně rehabilitační projekt (ERP) kurikula KAH	186
12.2.1.1.	Potřeby a záměry projektu ERP	187
12.2.1.2.	Cíle, úkoly a obsah ERP	190
12.2.1.3.	Charakteristika a metodologické otázky tvorby ERP	193
12.2.1.4.	Klasifikace ERP	195
12.2.1.5.	Přehled ERP	197
12.2.2.	Hlavní komponenty projektu dotváření osobnosti, socializace a enkulturace (DOSE) handicapovaných	203
12.2.2.1.	Kontexty projektu DOSE	203
12.2.2.2.	Cíle, úkoly a obsah specifického kurikula DOSE	204
12.2.2.3.	Model užití specifického kurikula DOSE v občanském sdružení	205
12.2.3.	Projekt rozvíjení kvalifikace a ergotizace (RKEH) v kurikulu KAH	210
12.2.3.1.	Kontexty projektu rozvíjení kvalifikace a ergotizace handicapovaných	210
12.2.3.2.	Charakter práce a charakter kvalifikace handicapovaných	211
12.2.3.3.	Úkoly RKEH	213
12.2.3.4.	Programy a učební obory vhodné pro integrovanou přípravu handicapovaných	214
12.2.3.5.	Programy a studijní obory pro handicapované	217
12.2.3.6.	Programy, obory a směry studia pro rekvalifikaci handicapovaných	220

13. Způsoby realizace KAH	223
13.1. Postupy, prostředky, metody, techniky a formy KAH	223
13.2. Metody KAH	224
13.2.1. Metoda výkladu	224
13.2.2. Metoda demonstrace	225
13.2.3. Metoda osobní angažovanosti a participace	225
13.2.4. Metoda střídání aktivity a relaxace	225
13.2.5. Metoda programového učení	225
13.2.6. Metoda počítačového vedení procesu edukace	225
13.2.7. Metoda trenažerového výcviku a využití virtuální reality	225
13.2.8. Metoda animace	226
13.2.9. Metoda napodobování vzoru	226
13.2.10. Metoda represe	226
13.3. Edukační techniky v KAH (mluveného slova a komunikace názornosti, pohybového rozvoje a orientace, působení umění, pracovních činností, relaxace, meditace, rekreace a rekondice, působení turistiky a sportovních her, persuázie, povzbuzování, aplikace humoru, soutěživosti, represe)	226
13.4. Formy edukace v KAH	229
13.4.1. Třídněhodinová forma edukace	230
13.4.2. Edukační kurz	231
13.4.3. Tvůrčí pracovní setkání - workshop (dílna)	232
13.4.4. Přednáška	233
13.4.5. Seminář	234
13.4.6. Beseda	234
13.4.7. Exkurze	235
13.4.8. Hospitace a stáže	235
13.4.9. Praktická cvičení	236
13.4.10. Závčik - coaching	236
13.4.11. Psychorehabilitační komunita	237
13.4.12. Výchovně rehabilitační skupina	237
13.4.13. Formy dlouhodobé případové práce	238
13.4.14. Rekondice a soustavná rekreačně rehabilitační a tělovýchovná činnosti	238
13.4.15. Zájmové kroužky a kluby s edukační náplní	239
13.4.16. Soutěže	239
13.4.17. Sebevzdělávání a autotréning	240
13.4.18. Poradenství	241
13.4.19. Situační a manažerská hra	241
13.4.20. Přímé samostatné řešení praktických úkolů a coaching	242
13.4.21. Asistování	243
13.5. Specifiky a vzájemný vztah forem KAH	243
13.6. Periodizace aktivit a intervencí v KAH	247
13.7. Technické a inženýrské prostředky KAH	247
13.8. Personální a manažerské prostředky KAH	250

14. Institucionalizace v KAH	251
14.1. Pojem a struktura institucionalizace v KAH	251
14.2. Skladba vzdělávacích institucí v ČR a KAH	253
14.3. Sebevýchova, sebevzdělávání a institucionalizace v KAH	254
14.4. KAH a instituce školského typu	255
14.5. Distanční vzdělávání handicapovaných	259
14.6. Občanská sdružení, humanitární organizace a vzdělávání dospělých handicapovaných	260
14.7. Komplementarita institucí KAH a podpůrné organizace pro vzdělávání dospělých handicapovaných	268

Část III.

NÁRYS GERONTAGOGIKY HANDICAPOVANÝCH

15. Charakteristika a systém gerontagogiky handicapovaných (GH)	271
15.1. Konstituování a význam komprehenzivní gerontagogiky handicapovaných (KGH)	271
15.2. Charakteristiky a definice KGH	274
15.3. Kategorie, pojmy a systém KGH	276
16. Speciální fenomény referenčního pole KGH	277
16.1. Kvality života handicapovaných gerontů a KGH	277
16.1.1. Klasifikace a demografické údaje o stáří	279
16.1.2. Charakteristické situace třetího věku a projevy stáří handicapovaných gerontů	282
16.1.3. Důchodový věk a KGH	283
16.2. Léčebné, rehabilitační a pečovatelské služby jako fenomén KGH	285
16.3. KGH a tanatologie	289
17. Marginálie k principům, ke kurikulu, k procesům a prostředkům KGH	292
17.1. Principy KGH	292
17.2. Specifiky kurikula v KGH	294
17.3. Procesy KGH	295
17.4. Specifiky prostředků KGH	296
18. Institucionalizace v KGH	298
18.1. Tendence v institucionalizaci	298
18.2. Univerzity třetího věku a HG	299

Část IV.

19. Rozvaha k projektu přípravy odborníků pro referenční pole AGH	301
19.1. Potřeba, význam a možnosti studia AGH	301
19.2. Příprava pracovníků pro realizaci ERP v OSH	304
20. SOUHRN	310
SUMMARY	313

Část V.

PRAMENY A INSTRUMENTÁRIUM

21. Návrh zásad zákona o vzdělávání dospělých	316
22. Přehled zkratk referenčního pole AGH	321
23. Seznam tabulek, schémat a grafů	325
24. Bibliografie	327
25. Věcný rejstřík	341